

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Mateřská škola Na Herzánce 1527

Na Herzánce 1527, 565 01 Choceň

Identifikátor zařízení: 600 103 811

Zřizovatel: Město Choceň

Jungmannova 301, 565 01 Choceň

Okresní úřad, Smetanova 43, 562 16 Ústí nad Orlicí

Termín konání orientační inspekce: 8. – 9. ledna 2001

Čj.	105 009/01-401
Signatura	oj5au109

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola Na Herzánce má 3 třídy. Do mateřské školy jsou přijímány děti od 3 do 7 let. Uspořádání tříd je homogenní, tj. děti jsou rozděleny do tříd podle stejného věku. Do skupiny nejstarších dětí je zařazeno jedno dítě se zdravotním postižením a jedno s odkladem školní docházky. Součástí mateřské školy (MŠ) je školní jídelna. Celé zařízení je z hlediska právního postavení zálohovou organizací Okresního úřadu v Ústí nad Orlicí.

Hospitační činnost byla provedena ve druhé a třetí třídě.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Řízené činnosti a spontánní činnosti

Učitelky ve třídách si vypracovaly pro vlastní pedagogickou práci Roční plán práce ve třídě. Úkoly v něm stanovené však minimálně respektují cíle a úkoly Dlouhodobé koncepce a Ročního plánu školy pro školní rok 2000/2001. Vzdělávací činnost je v souladu s dosud platným Programem výchovné práce pro jesle a MŠ, čj. 33 483/83-201 ze dne 23. prosince 1983. Úkoly a obsah učitelky čerpají převážně z Časově tematických plánů vydaných v návaznosti na jmenovaný program a ve vzdělávací činnosti jsou realizovány formou týdenních tematických plánů. Ve většině z nich se téma odvíjí od úkolu a obsahu rozumové výchovy. V průběhu týdne jsou zařazovány všechny výchovy. Ve druhé třídě dochází k jejich vzájemné obsahové a logické provázanosti. Okruh poznatků v daném tématu tvoří kompaktní celek. Příprava učitelky byla podrobná včetně uvedení didaktických her, pomůcek, metod a forem. Ve třetí třídě je téma vzdělávacího programu zařazeno převážně do jedné výchovné složky, obsah ostatních realizovaných výchov s tématem téměř nesouvisí. Výchovy mají charakter uzavřených, izolovaných složek. Spontánní činnosti byly v týdenní přípravě zapracovány pouze ve druhé třídě. Z předložených materiálů (přípravy a přehled výchovné práce) obou tříd byla zřetelná velmi dobrá orientace v plánování tematických celků ve druhé třídě. Pro dítě zdravotně postižené a s odkladem školní docházky nejsou vypracovány individuální plány rozvoje. V třídní dokumentaci byly zaznamenány pouze nahodilé poznámky o úrovni dosažených výsledků. Diagnostické listy obsahují poslední záznamy z minulého školního roku.

Personální podmínky v hospitovaných třídách jsou velmi dobré. S dětmi pracovaly zkušené, plně odborně a pedagogicky způsobilé učitelky s dlouholetou pedagogickou praxí.

Třídy mateřské školy jsou prostorné a prosvětlené. Všechny jsou umístěny v jednom podlaží (v přízemí) a to tak, že jsou vzájemně propojené. Mezi třídami jsou dvě ložnice. Jedna z nich je využívána též k realizaci hudební a dramatické výchovy (je zde klavír a velké maňáskové divadlo), druhá současně slouží i jako tělocvična. Každá třída má svůj vlastní vchod, šatnu dětí, sociální zařízení a 2 - 3 malé kabinety. Nábytek je převážně původní z doby zřízení MŠ v roce 1976. V současné době je značně opotřebovaný a nesourodý. Ve třídách byl částečně obnoven - dvěma dětskými nábytkovými stěnami a židličkami pro nejmladší děti. Ve třetí třídě výška dětských stolů a židlí neodpovídá fyziologickému vzrůstu 5 - 6ti letých dětí (Česká státní norma Školské stoly 91/1 624). Sestavy nábytku vytvářejí především ve třetí třídě minimum hrových koutků pro námětové hry, pracovní činnosti či pro potřebu soukromí a intimity dětí. V obou třídách je k dispozici dostatek hraček. Jsou různorodé jak z hlediska jejich využití a funkčnosti, tak použitého materiálu. Z větších stavebnic škola vlastní pro všechny třídy jednu Polykarpovu a Očenáškovu stavebnici. Obě jsou starší více než 20 let, jsou nekompletní a opotřebované. Vybavení na tělesnou výchovu je nedostatečné. Některé nářadí je již značně

poškozené (trampolína, žíněnky) a nemůže být bezpečně využíváno. Pro ostatní výchovy je celkové vybavení učebními pomůckami a materiálem velmi dobré, příkladné je pro literární a dramatickou výchovu (maňásky a loutky). Některé pomůcky si zhotovují učitelky samy. MŠ byla několikrát vyloupena a odcizené věci se v plné hodnotě dosud zřizovateli nepodařilo nahradit.

Z hlediska psychohygieny jsou pro děti v MŠ zajištěny velmi dobré podmínky pro rozvoj hygienických a sebeobslužných dovedností. Starší děti nemají zcela upevněn postup při oblékání. Strava byla dětem podávána ve třídách. Všechny děti byly naprosto samostatné, dovedly se obsloužit. Po celý den byl zajištěn pitný režim. Děti mají vytvořeny návyky jeho využívání. Doba dopolední svačiny není v denním režimu vyznačena. Vzhledem k časnému rannímu provozu školy (6:00 h) bylo její podávání v 8:50 h pozdní. Individuální odpolední odpočinek byl realizován pouze ve druhé třídě. Řízené a spontánní činnosti v dopoledním programu byly v obou třídách vyvážené. Ve druhé třídě byly ze strany učitelky více promyšlené a motivačně zvládnuté, děti měly dostatek času pro hru a pohybové aktivity. Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly plynulé. Ve třetí třídě byly spontánní činnosti zcela ponechány na volbě dětí, při pohybových aktivitách však byly částečně učitelkou omezovány. Některé její zásahy měly direktivní charakter především při vyžadování kázně. Individuální přístup učitelky k dětem byl v obou třídách vstřícný, děti se na ně obracely s důvěrou, bylo vytvořeno velmi dobré citové zázemí. Prostředí tříd bylo čisté a esteticky upravené.

Realizace řízených a spontánních činností měla v hospitovaných třídách zcela odlišný ráz. Ve druhé třídě měla učitelka do ranních her připravenou nabídku řízené výtvarné činnosti. Děti se do ní zapojovaly podle svého zájmu, nebyly do ní nuceny. Činnost byla dobře motivačně navozená, probíhala v malé skupině. Aby si ji mohly postupně splnit všechny děti, byla rozložena do více dnů. Učitelka měla při tom dostatek času sledovat a rozvíjet hry, které si děti zvolily. Při činnostech byl využit prostor celé herny, děti se vzájemně nerušily. Hlavní řízená činnost (matematické představy) byla realizována frontálně. Zvolená forma a uplatňované metody byly promyšlené, založené na smyslovém vnímání. Nové poznatky se opíraly o dříve získané zkušenosti, děti samostatně manipulovaly s obrázky (přirážovaly, sestavovaly z dílů celek, vytvářely skupiny, umísťovaly obrázky podle pokynů učitelky). S dětmi, které přímo nepracovaly, si učitelka vyprávěla a udržovala bezprostředně jejich pozornost. Plnění dílčích úkolů bylo prokládáno pohybem, písničkou, uvolněním - relaxací. Učitelka prokázala, že dovede reagovat na potřeby a podněty dětí. Děti pracovaly s chutí a se zájmem. Úkoly respektovaly jejich dovednosti a individuální schopnosti.

Ve třetí třídě byla řízená činnost (pracovní výchova) realizována ve dvou skupinách, jedno dítě pracovalo individuálně. Měla charakter dřívějšího zaměstnání, tj. úkol musely splnit všechny děti. Pozitivní změna byla pouze v tom, že probíhalo v menší skupině v době ranních her. Úkol byl přiměřený věku a zručnosti dětí (stříhání podle předkreslené čáry, lepení, skládání - vrána). Učitelka měla připraveny pomůcky, které byly pro všechny děti stejné (formát a barva papíru, učitelkou vystříhané detaily - zobáčky, oči). Konečný výrobek měl uniformní tvar, nebyla dána příležitost k rozvoji fantazie dětí. Učitelka sledovala práci dětí, radila, vysvětlovala, individuálně se věnovala zdravotně postiženému dítěti. Pracovní tempo dětí však záměrně usměrňovala. Činnost byla plněna po etapách, čekalo se, až dílčí úkol dokončí všechny děti. Zvolené metody a metodické postupy jen omezeně vedly děti k vlastní seberealizaci a rozhodování, byl zvýrazněn jejich didaktický charakter. Učitelka byla činností natolik zaneprázdněna, že nestačila sledovat spontánní hry dětí, navozovat činnosti nebo hry motivačně provázané se zvoleným tématem týdne. Z projevů dětí ve spontánních činnostech vyplynulo, že si dovedou hrát i ve větších skupinách, dovedou si rozdělit role, vzájemně se respektovat (hra na domácnost, na školu).

V ranních cvičeních v obou třídách byly zařazeny pouze pohybové hry. Byly dostatečně dlouhé, poskytly dětem radost z pohybu i prožitek z uvolnění. Absentovalo provádění zdravotních cviků. Pozitivním zjištěním byla realizace maňáskového divadla, které si pro děti připravily učitelky z první a druhé třídy. Bývá pravidelným zpestřením vzdělávací činnosti přibližně 1x za 2 týdny. Náměty jsou záměrně volené tak, aby motivačně zapadaly do realizovaných tematických okruhů.

Motivace všech sledovaných vzdělávacích činností byla lépe promyšlená ve druhé třídě. Umožňovala dětem hlubší citový prožitek. Ve třetí třídě byla omezena pouze na řízené činnosti. Hodnocení bylo pozitivní, mělo vždy charakter motivační a povzbuzující.

Všechny děti dovedly mezi sebou komunikovat, hovořit bez zábran, vyjadřovat svá přání, pocity. Kontakty mezi dětmi a učitelkami v mluvních situacích byly velmi blízké. Pozornost učitelek byla věnována správné výslovnosti, rozvoji slovní zásoby, zdvořilému a slušnému vyjadřování. Vztahy mezi dětmi byly kamarádké, téměř bezkonfliktní. Starší děti byly naučeny reagovat i na mimiku a gesta učitelky.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Příprava a plánování řízených a spontánních činností byla ve druhé třídě vynikající, ve třetí třídě pouze vyhovující. Celkové hodnocení - průměrné.

Pro vzdělávací činnost jsou v MŠ velmi dobré personální podmínky. Materiální podmínky pro řízené činnosti byly průměrné, pro spontánní činnosti velmi dobré. Psychohygienické podmínky byly průměrné, pozitiva a negativa byla přibližně v rovnováze.

Organizace řízených a spontánních činností, využití formy a metody byly ve druhé třídě vynikající, ve třetí třídě průměrné, celkově velmi dobré. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace v řízených a spontánních činnostech byly velmi dobré.

Celkové hodnocení kvality sledované vzdělávací činnosti bylo velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry rozvoje školy jsou zpracovány v dokumentu Dlouhodobá koncepce školy, která byla přijata pedagogickým sborem k 1. září 1999. Je zde vymezeno poslání MŠ a směr jejího dalšího rozvoje. Jako hlavní princip vzdělávací činnosti je stanovena individualizace výchovy a vzdělání v podmínkách skupiny. K tomu jsou určeny metody, formy, vzdělávací postupy aj. Podpora samostatnosti dítěte, rozvoj tvořivosti a komunikace, důraz na citové prožívání dětí jsou jedny z mnoha stanovených vzdělávacích cílů a pedagogických zásad. Další záměry jsou uvedeny v Ročním programu školy pro školní rok 2000/2001 (dále jen roční plán). Některé jeho pasáže týkající se cílové orientace jsou zde opakovaně uváděny. Úkoly pro tento školní rok jsou stanoveny dílem konkrétně, dílem v obecné rovině. Dílčím podkladem pro jejich stanovení se stal dokument Hodnocení školního roku 1999/2000. Jeho forma zpracování je přehledná, avšak z větší části má pouze popisný charakter. Je v něm analyzováno plnění jen některých stanovených úkolů a cílů. Neposkytuje informace o tom, čeho MŠ dosáhla, co se daří úspěšně realizovat a v čem jsou rezervy. S ročním plánem byly všechny pracovnice seznámeny, měly možnost se k němu vyjádřit.

Plánování je velmi dobré.

Organizování

MŠ zabezpečuje celodenní provoz od 6:00 do 16:00 h. V MŠ pracuje 6 pedagogických pracovníků na celý pracovní úvazek. Mimo jedné mají všechny uzavřenou pracovní smlouvu na dobu neurčitou. Ředitelka byla do funkce jmenována k 1. červenci 1999 na základě výsledků konkurzního řízení.

Základními dokumenty určujícími organizaci MŠ jsou organizační řád, vnitřní řád pro personál a vnitřní řád pro rodiče. Organizační řád vymezuje všeobecné povinnosti, odpovědnost a práva pracovníků, určuje přímou odpovědnost za jednotlivé agendy a činnosti na úseku provozu i vzdělávací činnosti. Vnitřní řád pro personál upřesňuje pravidla provozu. Povinnosti pracovníků jsou dále konkretizovány v pracovních náplních. Ředitelku v době její nepřítomnosti v MŠ zastupuje pověřená učitelka. V písemných materiálech není vymezena její zodpovědnost a pravomoce. Vnitřní řád pro rodiče, vedle přehledného seznámení s provozem, stanovuje pravidla vzájemné kooperace MŠ a rodičů.

MŠ vede povinnou dokumentaci v souladu s § 45b odst. 1a zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Evidence dětí je vedena prostřednictvím přihlášek do MŠ, evidenční listů a přehledu docházky. Některé údaje v předložených materiálech nejsou pečlivě zaznamenány.

Informační systém školy má jasná pravidla. S došlými materiály jsou pracovnice seznamovány okamžitě, což potvrzují podpisem. Zprávy od zaměstnavatele a jiných subjektů jsou obsahem pedagogických a provozních porad. Dle naléhavosti jsou svolávány operativní schůzky. Informování rodičů o vzdělávacím programu, o jeho náplni v jednotlivých výchovách probíhá na úvodní třídní schůzce. V průběhu roku jsou v šatnách dětí k dispozici týdenní plány vzdělávací činnosti - tematické celky, výsledky činností z výtvarné a pracovní výchovy. Úzké kontakty jsou rozvíjeny při každodenním setkávání, při společných oslavách a akcích (karneval, rozloučení se školáky, Den matek aj.). Rodiče se iniciativně podílí na úpravě a úklidu zahrady, opravách drobných hraček. MŠ spolupracuje s různými organizacemi a institucemi ve městě, např. s Orlickým muzeem, Domovem důchodců, místní knihovnou aj. Již 10 let rozvíjí kontakty s MŠ St. Josef v Regenu v SRN.

Škola každoročně organizuje pro děti plavecký kurz, dále nabízí dětem činnost v zájmových kroužcích. V hudebním získávají děti základní dovednosti hry na flétnu, v jazykových se seznamují s německým a anglickým jazykem. Vedení kroužků je zajišťováno pedagogickými pracovníky MŠ. Dětem s vadami řeči je poskytována odborná speciální péče. Logopedii vede ředitelka školy.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

K odbornému vedení pracovníků jsou ve škole využívány pedagogické porady. Konají se pravidelně dle předem stanoveného plánu. Záznamy dokládají, že jejich náplň sice tvoří pedagogická problematika, avšak podstatně větší část je věnována organizačním záležitostem. Nedochází k pedagogické diskusi nad výsledky a úrovní vzdělávacího procesu. K motivování pracovníků je využíváno verbálních ocenění a finančních odměn. K diferencovanému ohodnocení slouží kritéria vypracovaná ředitelkou. Ve škole je podporováno další vzdělávání pedagogických pracovníků. Ředitelka se pravidelně účastní vzdělávacích seminářů. Současně vytváří v MŠ podmínky k tomu, aby se touto formou mohly vzdělávat všechny učitelky. Některé se však akcí připravovaných Pedagogickým centrem v Ústí nad Orlicí v loňském ani v letošním školním roce neúčastnily. V ročním plánu je rovněž určena literatura

k sebevzdělávání učitelek, ale plnění tohoto úkolu není již ředitelkou sledováno ani vyhodnocováno.

Vedení a motivování pracovníků je průměrné.

Kontrolní mechanismy

System kontrolní činnosti je součástí ročního plánu. Je stanoven v širších obecných okruzích, které obsahově navazují na stanovené záměry. Konkretizován je v plánu hospitačních činností. O stavu a úrovni provozu má ředitelka dostatek informací. Denně je na zařízení a ve stálém kontaktu s provozními pracovníky. Případné nedostatky řeší okamžitě. Ke kontrole vzdělávací činnosti jsou využívány hospitace, krátkodobé vstupy do tříd, kontrola pedagogické dokumentace, výsledky práce dětí a rozhovory s učitelkami. Z hospitací a kontroly dokumentace jsou vedeny zápisy. Je konkrétně stanoven cíl, zaznamenány zjištěné skutečnosti a závěry, s kterými jsou učitelky seznámeny. Počet hospitací je nízký, přibližně 1x za rok. U všech učitelek je sledován stejný cíl, což při početném stanovení úkolů v ročním plánu neposkytuje dostatek relevantních informací k průběžnému vyhodnocování. Větší důraz je kladen na kontrolu dokumentace, která je častější.

Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení má průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu v Ústí nad Orlicí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 26. března 1996, čj. 581/96-Ži-02
2. Výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k 9. lednu 2001
3. Výkaz o MŠ podle stavu k 30. září 2000
4. Kapacitní dokument – povolení výjimky z počtu dětí ve třídě z 19. července 2000
5. Dlouhodobá koncepce školy
6. Roční program školy pro školní rok 2000/2001 (včetně hodnocení školního roku 1999/2000)
7. Týdenní tematické plány II. a III. třídy, denní příprava vzdělávací činnosti učitelky ve II. třídě
8. Denní režim
9. Přehled výchovné práce II. a III. třídy
10. Evidence dětí MŠ (příhlášky do MŠ, evidenční listy, přehled docházky)
11. Diagnostické listy ve II. a III. třídě
12. Personální dokumentace, pracovní náplně
13. Organizační řád MŠ
14. Vnitřní řád MŠ (pro personál)
15. Vnitřní řád MŠ (pro rodiče)
16. Záznamy z pedagogických a provozních porad
17. Záznamy z hospitací a kontrolní činnosti

ZÁVĚR

Na základě posouzení kvality vzdělávací činnosti a kvality řízení je celkové hodnocení mateřské školy velmi dobré.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jaroslava Břízová	Jaroslava Břízová, v. r.
Člen týmu	Marcela Pechancová	Marcela Pechancová, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 15. ledna 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. ledna 2001

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Naděžda Dvořáková

Naděžda Dvořáková, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2001-02-23	čj. 105 046/01-401
Zřizovatel	2001-02-23	čj. 105 047/01-401

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány